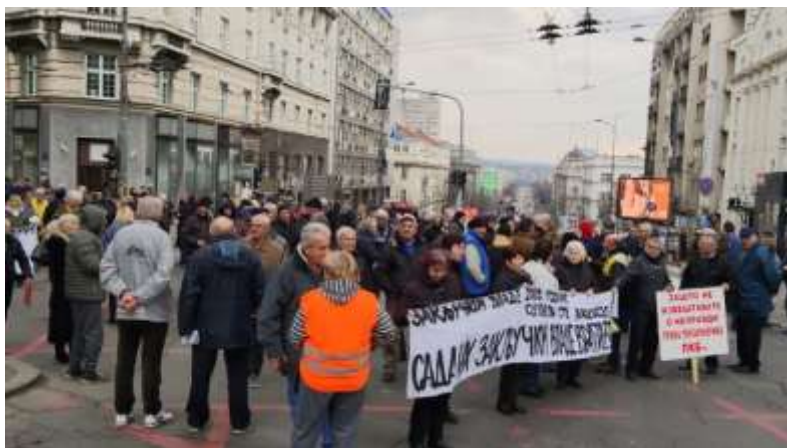

Bivši radnici i penzioneri PKB predali zahtev Vučiću

Predsednik Udruženja bivših radnika i penzionera PKB korporacije Milinko Miladinović rekao je da su predali zahtev za razgovor sa predsednikom države Aleksandrom Vučićem o nadoknadi na ime akcija koje nisu dobili prilikom prodaje dela imovine tog poljoprivrednog kombinata.

“Predali smo zahtev Predsedništvu Srbije za razgovor sa Vučićem i svaki dan ćemo to činiti dok nas ne primi jer tvrdi da sa svima razgovara, a posebno sa ‘dragim’ penzionerima”, rekao je Miladinović za Betu.

Bivši radnici i penzioneri PKB korporacije tužili su državu jer im nije dala akcije, a ni isplatila nadoknadu kada je krajem 2018.godine prodat deo imovine te firme Al Dahri iz Ujedinjenih

Oni ovih dana očekuju prvostepenu presudu, ali sumnjaju da će biti doneta u njihovu korist jer Vlada Srbije ni na zahtev Privrednog suda nije dostavila dokument kojim je društveni kapital (oko 65 odsto) te firme transformisala u stopostotni državni kapital zbog čega su radnici isključeni iz prava na akcije.

Ukazali su da Vučić odbija zahtev za razgovor od prošle godine uprkos desetak protesta njihovog udruženja i blokade saobraćaja.

Bivši radnici, njih oko 3.000 potražuje 11,8 miliona evra na ime akcija samo na osnovu cene od 120 miliona evra za koliko je prodato 16,785 hektra zemlje, ceo stočni fond od oko 20.000 grla stoke celokupna mehanizacija i zalihe rezervnih delova.

Ti radnici su sključeni iz prava na besplatne akcije jer se računalo da će ih dobiti u firmi u kojoj su zaposleni, kao što su ih dobili i radnici delova PKB korporacije kao što je Imlek koji su ranije izdvojeni i prodati.

Država nije prodala celokupnu imovinu PKB korporacije, već je ostalo oko 11.000 hektara zemlje u državnom vlasništvu čija se vrednost nije uzimala u obzir prilikom obračuna nadoknade na ime akcija.

Prema Zakonu o privatizaciji radnicima pripada 15 odsto kapitala prilikom privatizacije društvene firme u kojoj su zaposleni.

Al Dahra, čiji je direktor Vojin Lazarević iznajmljuje i neprodatu zemlju i obradjuje, a mleko sa frme krava prodaje Imleku.

Popović o rastu BDP : Kao prvih 50 metara u maratonu

Rast bruto domaćeg proizvoda (BDP) u Srbiji od pet odsto u prvom kvartalu 2020. godine ne znači mnogo jer se u statistici privrednog rasta stope mere u intervalima od jedne, pet i deset godina, pa to za sada služi samo za marketing, rekla je danas profesorka Ekonomskog fakulteta u Beogradu Danica Popović.

Popović je u intervjuu agenciji Beta rekla da joj taj podatak liči na prolazno vreme na 50 metara u maratonskoj trci "i time se niko ozbiljan ne hvali".

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić rekao po objavljivanju tog podatka da je "apsolutno siguran da će Srbija zbog takvog rasta BDP u prva tri meseca ove godine biti prva u Evropi i među najboljima u svetu".

"Vučić je ovih dana dana predvideo da rast u drugom kvartalu bude nula odsto, a da u naredna dva, do kraja godine bude negativan. Čemu onda hvalospev rastu od pet odsto u prvom kvartalu", rekla je Popović.

Dodala je da je "reč o bezobzirnom marketingu vladajuće stranke".

Za razliku od "žutih" (prethodne vlasti u Srbiji) koji su, kako je rekla, neprestano beležili privredni rast, veći od pet odsto godišnje Srpska napredna stranka (SNS) to nikada nije uspela."

"Da je reč o marketingu potvrđuje i podatak da je srpska statistika prošle godine prestala da objavljuje kvartalne 'fleš' ocene privrednog rasta jer su rezultati bili lošiji, a već je redovna praksa da vlast izlazi u javnost samo kada se ostvare dobri rezultati", rekla je Popović.

Srbija će, prema njenim rečima, verovatno imati najmanji pad BDP jer nema more ni razvijenu saobraćajnu delatnost te stoga neće ni pad BDP bit toliko snažan kao u zemljama koje imaju razvijenu turističku i saobraćajnu privredu.

"To je logika tipa – nismo ni imali aerodrome, pa nije pao broj poletanja. Ako je i do marketinga, mnogo je", rekla je Popović.

Srbija, kako je rekla, ima prilično lošu strukturu BDP-a” u kojoj poljoprivreda ima izuzetno hipertrofirani udeo, skoro osam odsto, a u razvijenim zemljama ispod jedan odsto.

Ishitrena odluka o podeli 100 evra

Na pitanje da li je ministar finansija mogao da dopusti ili možda sam izmisli “pare iz helikoptera”, Popović je rekla da je ne zabrinjava ponašanje ministra finansija, “jer tamo, kao i na svim ostalim funkcijama, glavne odluke donosi predsednik države”.

“Predsednik je kako se vidi, prilično ishitreno, podelio svim punoletnim građanima po 100 evra”, rekla je Popović.

Istakla je da je otprilike toliko Srbija uštedela kumulativnim trogodišnjim smanjenjem penzija i “umesto da penzionerima sada teatralno vrati novac i jednom se u javnosti pokaže kao ozbiljan državnik, Vučić taj isti iznos deli kao mađioničar u predizborne svrhe”.

“A izbore bi dobio i bez toga. Kako i ne bi, kada je i međunarodna zajednica zvanično saopštila da Srbija više ne liči na demokratiju”, rekla je Popović.

Na pitanje kako ocenjuje listu prioriteta investicija iz plana “Srbija 2025” i onih koje su do sada realizovane Popović je rekla da “vozovi idu sve sporije, da nijedan put nije završen, a na sve to, više nemamo ni glavnu železničku stanicu u Beogradu”.

“Srbiju svake godine napusti 50.000 građana, koji više ne žele da čekaju da Vučić ode ili da se ukine partokratija ili i jedno i drugo, pa da se konačno otvori mogućnost da taj privredni rast zaista dostigne neki veći nivo”, rekla je Popović.

Na pitanje da li Srbiji postoji neka institucija osim Vučića, Popović je rekla da “ovde ni institucija geometra više nije sigurna”.

Nedavno smo, kako je rekla, “bili svedoci kako predsednik obaveštava javnost o tačnoj dužini puta Kraljevo – Novi Pazar, ne koristeći mapu, već iskustvo koje je stekao jer je kolima prešao taj put”.

“Nisam sigurna da bilo ko u ovoj državi ima snage ili volje da mu se suprotstavi”, rekla je Popović.

A razlog za to, kako je rekla, leži u institucijama koje su prestale da funkcionišu.

Popović je rekla da skoro sva bitna mesta u državnoj upravi zauzimaju vršioци dužnosti koji mogu biti smenjeni kad god se vlastima sviđi.

“Ko bi u takvoj atmosferi preuzimao odgovornost za bilo šta? I zašto bi bilo kome sa v.d. statusom bilo važno da javno kaže predsedniku da greši, ili da ne zna o čemu govori”, rekla je Popović.

O oporavku nakon pandemije

Na pitanje kako procenjuje lokalnu i globalnu ekonomsku krizu zbog pandemije virusom Covid-19, Popović je rekla da je pandemija u SAD odnela više žrtava nego vijetnamski i korejski rat zajedno, a privredna aktivnost beleži najveći pad od vremena Velike ekonomske krize iz 1929. godine.

“Putanja oporavka će po svoj prilici biti uzlazna i strma, tako da u celini i američka i svetska privreda imaju šanse da se uspešno oporave u skorije vreme”, rekla je Popović.

Procena je, kako je rekla, da su razvijene zemlje do sada isplatile desetostruko veći iznos ekonomske pomoći nego u velikoj krizi iz 2008. godine, a ta mera je sprovedena u pravi čas, tako da ni rezultati neće izostati.

“U Srbiji, sa ovakvim institucijama i dok predsednik broji kilometre auto-puta, razvozi respiratore i računa u decimalu koliki će nam biti tromesečni rast, skoro je sigurno da od našeg visokog godišnjeg privrednog rasta neće biti ništa”, rekla je Popović.

Dodala je da će se “Srbija možda i oporaviti od ove katastrofe, ali nakon toga, nema osnova za brzi privredni rast”.

Istakla je da pre svega nedostaje to da ljudi sami preuzmu odgovornost i sami prisvoje svaki svoj poslovni uspeh, “čega nema ni na vidiku”.

Krizni štab se bruka: Korona raste, a oni nas sluđuju

Niko nas više ne poziva u Italiju u šoping, ali se čini da nam ne bi ni branili. Otvoreni su vrtići, škole, fakulteti, stadioni, klubovi, fabrike, aerodromi, granice ka pojedinim zemljama. Istovremeno, stižu zbunjujuće informacije o konstatnom broju otkrivenih novozaraženih, povećanju broja obolelih na respiratorima. Plašimo se drugog epidemijskog talasa, a istovremeno decu šaljemo na odložene rekreativne nastave. Pravimo se da je sve u redu, a nije. A oni u koje upiremo oči iščekujući tačan odgovor, članovi Vladinog kriznog štaba - govore različito i sve nas sluđuju.

Biće drugog talasa zaraze koronavirusom, i ne treba da se opuštam. Drugi talas će biti blaži od prvog. Ne očekuje se drugi talas zaraze... Potom: Raste broj zaraženih u domovima za stare. Hapse se neodgovorni direktori. Štite se najstariji. Pa se naprasno otvaraju širom vrata za posetioce staračkih domova.

Dalje: Imamo nova žarišta. Istovremeno: Nemamo nova žarišta: Dok epidemiolog dr Predrag Kon ukazuje na opasnost drugog talasa zaraze i

novootkrivena žarišta, direktorka Instituta “Batut”, Verica Jovanović ocenila da je epidemiološka situacija u Srbiji stabilna i da studentski dom i vrtić u Beogradu u kojima je registrovana infekcija nisu nova žarišta, već pojedinačni slučajevi pod strogim nadzorom.

Stručnjaci od kojih treba da dobijemo konkretan odgovor, pre svega članovi Kriznog štaba, ali i ostali epidemiolozi, infektorlozi i virusolozi – šta nas očekuje, šta da radimo, kako da se zaštitimo, hoće li biti drugog talasa zaraze, smemo li decu da pustimo na rekreativnu, svojim odgovorima još više nas zbunjuju.

Nagli porast zaraženih, ali sve pod kontrolom

Za nedelju dana udesetostručen je broj zaraženih u Novom Pazaru. Istog dana, iz istog grada, stiže informacija da je u Novom Pazaru epidemiološka situacija pod kontrolom.

Zbunjujuće informacije koje nam stižu i od članova Kriznog štaba, ponovo unosi nesigurnost u svakodnevnicu običnog čoveka.

Epidemiolog Zoran Radovanović izjavio je da ga brine što je doneta odluka da se kontakti ne testiraju. Istakao je da “drugi talas ne može da počne dok se ne završi prvi”.

“U poznu jesen možemo da očekujemo drugi talas ili ranu zimu, nećemo moći kao u martu i aprilu. Mnogo više zavisice od samih građana, život mora da se odvija, pogotovo radne organizacije, država to ne bi mogla da podnese, pojedinci će morati u najvećoj meri da uzmu odgovornost za svoje odluke”, rekao je Radovanović za N1.

“Nama je u toku prvi talas, ta izlazna kriva počela je u drugoj polovini aprila, ali od početka maja to stagnira”, kaže on.

Za oscilaciju broja novoobolelih, navodi nekoliko razloga.

“To je usledilo kada su mere popustile, kada smo se relaksirali, možda su se i sami građani previše opustili, ali mora da se prizna da su dobijali kontradiktorne izjave od kriznog štaba”, istakao je Radovanović i dodao da je situacija objektivno – rovita.

Situacija sve više liči na stari vic: Takmičar je osvojio odlično drugo mesto.

A u trci ih je bilo – dvoje.

Zaraženi uoči mature

Upravo je zvanično potvrđeno i da je u beogradskoj osnovnoj školi jedno dete pozitivno na koronavirus. Ovo je ustanovljeno nakon što je dete prisustvovalo časovima pripremne nastave za polaganje završnog ispita.

“Jedan učenik i njegova majka pozitivni su na korona virus. Što se tiče prijemnog ispita, on će biti održan 17. juna, a trenutno se ispituju svi kontakti koje je zaraženi učenik imao”, kratko je prokomentarisala direktorka Osnovne škole “Vladimir Rolović” Marija Čekanović.

Korona je ušla i u studentske domove, koji su u maju otvorili vrata svojim stanarima.

Dr Mila Paunić, epidemiolog Studentske poliklinike je istakla da je trenutno, među studentima, četiri potvrđena slučaja koronavirusa u domovima i četiri kod studenata u privatnom smeštaju.

“Kada je reč o studentskim domovima, u domu na Karaburmi imamo aktuelno inficirano tri studenta i 12 u izolaciji zbog kontakata u ovom domu”, navela je dr Mila Paunić za NOVA S.

U Studentskom domu "4. april", kako navodi, već je rešena "mini epidemija".

"Na fakultetu se studenti i mladi više druže i sasvim je očekivano da ćemo imati još infekcija", navela je epidemiolog Studentske poliklinike.

Prema njenim rečima, studenti koji su pozitivni na koronavirus došli su iz nekoliko različitih gradova – Niša, Smedereva, Leskovca, Novog Pazara – gradova gde su u toku lokalne epidemije.

"Možda smo malo prerano krenuli sa fakultetima, čini mi se da smo bili hrabri i prerano krenuli", ocenila je dr Paunić.

Korona u vrtićima i fabrikama

Četiri spremačice u vrtiću "Zvončica" na Zvezdari pozitivne su na virus korona, obelodanjeno je u ponedeljak, 8. juna iz Sekretarijata za obrazovanje i dečju zaštitu.

"Po dobijanju pozitivnih rezultata, Predškolska ustanova „Zvezdara“ se odmah obratila Gradskom zavodu za javno zdravlje za dalja uputstva i potvrđeno je da je potrebno dezinfikovati sve prostorije vrtića, a da zaraženi i njihovi kontakti budu u izolaciji 14 dana, bez obzira na rezultat testa", stoji u saopštenju ovog sekretarijata.

Fabrike širom Srbije bile su na udaru korone tokom celog vanrednog stanja, a i po njegovom ukidanju.

Poslednja informacija odnosi se na kompaniju "Simp" u Vranju koja upošljava više od 1.600 radnika. Nekolicina zaraženih, koliko ih za sada ima, vrlo brzo može da naraste na znatno veći broj.

Najveću pažnju javnosti izazvalo je naglo ozdravljenje više od 4.000 ljudi za samo jedan dan. Naime, na zvaničnom sajtu Ministarstva zdravlja posevećenom koronavirusu covid19.rs, u petak, 5. juna, objavljeno je da je broj izlečenih u Srbiji 6.931, dok dan kasnije taj broj iznosio 11. 056. Preko noći se, tako, izlečilo 4.125 ljudi.

Zamenica direktora Instituta "Batut" Darija Kisić Tepavčević tim povodom izjavila je da nema nikakvih izvanprofesionalnih, odnosno nemedicinskih razloga za to.

Razlog je, kaže doktorka Kisić Tepavčević, nova reklasifikacija pozitivnih na virus.

Ona kaže da je u petak na Kriznom štabu doneta odluka da se dosadašnji "strog" pristup nadzora nad Kovid19 – "relaksira".

Naime, na sednici Kriznog štaba je odlučeno da je kod asimptomatskih pacijenata dovoljan jedan negativan PCR test, umesto dosadašnjih dva, da bi se osoba smatrala zdravom, kao i da je vreme praćenja toka bolesti, kod tih pacijenata, skraćeno.

To praktično znači da se sada podrazumeva da osobe kod kojih se utvrdi prisustvo virusa, a nemaju znakove bolesti, nakon kliničkog pregleda idu u kućnu izolaciju, a ne u privremenu bolnicu.

U kućnoj izolaciji, potom, ostaju 14 dana, a ako do tada ne razviju nijedan simptom bolesti, rade PCR test i ako su negativne označavaju se kao – zdrave.

Koliko bi građane koštala najskuplja predizborna obećanja

Obećanja su jeftina kada se daju, ali umeju da budu veoma skupa kada ih treba sprovesti u delo. Duplo veće plate za zdravstvo, garantovane otkupne cene poljoprivrednih proizvoda, ili možda infrastruktorno - finansijska petoletka? Sve su to aktuelna predizborna obećanja koje je ekonomista Mihailo Gajić svrstao među najskuplja obećanja u dosadašnjoj kampanji.

“Kod nas, nažalost, ne postoji kultura propitivanja političara koliko koštaju njihova obećanja, pre svega jer je poreski sistem kod nas tako ustrojen da zamagljuje činjenicu koliko mi poreza kao pojedinci i porodice plaćamo državi za njene usluge, što se zove poreska iluzija”, kaže Mihailo Gajić za Nova.rs

On zato pomno prati obećanja koja šakom i kapom dele naši političari tokom predizborne kampanje, i u svom blogu “Cenovnik predizbornih obećanja” preračunava koliko bi sve građane moglo da košta ukoliko se ispostavi da kandidati reše da nešto od obećanog i ispune.

Suočio se, međutim, sa svojevrsnim deficitom obećanja, pošto se debata u taboru opozicije vodi oko toga da li učestvovati na izborima, a ne šta biračima ponuditi da bi ih “preuzeli” od vlasti.

“Deo opozicije ove izbore posmatra kroz prizmu odnosa režima ka demokratskim vrednostima, pa je trenutno prisutniji narativ borba za slobodu medija, demokratiju i nezavisnost institucija od ekonomskog prosperiteta. Vlast se sa druge strane u potpunosti oslanja na obećanja ekonomskog prosperiteta i sigurnosti”, ocenjuje Gajić, ali ga to nije sprečilo da izdvoji posebno skupa ili neostvariva obećanja:

POKS: Dupliranje plata zaposlenima u zdravstvu

“Radi se o jednom od retkih obećanja čija cena može lako da se izračuna – budžet bi takva odluka koštala 1,5 milijardu evra godišnje ili oko tri odsto BDP”, kaže Gajić.

Poređenja radi, međunarodne finansijske institucije procenjuju da će se za isti procenat smanjiti privredni rast Srbije, zbog posledica koronavirusa, te bi dupliranje plata značilo – novo zaduživanje države.

Metla 2020: Garantovanje otkupnih cena svih poljoprivrednih proizvoda.

“Teško je proceniti troškove takve politike, ali, u poređenju sa iznosom subvencija za poljoprivrednu proizvodnju koje EU plaća Bugarskoj koja ima slični nivo poljoprivredne proizvodnje kao i Srbija, ova mera bi koštala oko 800 miliona evra godišnje, ili oko 1,5 odsto BDP”, izračunao je Gajić.

Ukoliko bi se obećanja POKS-a i “Metla 2020” sabrala, dobili bismo 2,3 milijarde evra. Podsetimo da je Srbija nedavno morala da se zaduži za 2 milijarde evra kako bi finansirala antikorona paket mera za podršku privredi, i to po spornoj kamati od 3,375 odsto.

Program “Srbija 2025”

Veliki ciklus izgradnje infrastrukture, vredan 14 milijardi evra predstavili su predsednik Srbije Aleksandar Vučić i premijerka Ana Brnabić na samom kraju prošle godine. Taj plan nikada nije

objavljen u zvaničnoj formi, tako da se doživljava i kao "spisak projekata" Vlade Srbije i kao obećanje vladajuće koalicije.

Mihailo Gajić ga analizira iz ugla potencijalne potrošnje iz budžeta.

"Niko normalan nema ništa protiv izgradnje nedostajuće infrastrukture, naročito u Srbiji u kojoj ona zaista fali u poređenju sa drugim zemljama u okruženju. Ali postoji velika bojazan da će dobar deo ovih infrastrukturnih radova biti preplaćen usled postojeće prakse zaobilazjenja tendera putem međunarodnih ugovora, loše kontrole izvođenja radova i, što je najgore, putem izgradnje nepotrebne infrastrukture čije korišćenje će doneti manje prihoda od troškova za njenu otplatu i održavanje", upozorava Gajić.

---

portal B92.net/RINA

Otvoren još jedan pogon: Domaća kompanija proširila proizvodnju, biće zaposleno još 100 radnika

Kompanija Inmold z Požege je potpisala ugovor o zakupu još jednog poslovnog prostora u Slobodnoj zoni Priboj.

Nova hala na 3.200 kvadratnih metara, bivši magacinski i skladišni prostor FAP-a, biće pretvoreni u proizvodni pogon mašinskih delova za alate koji su osnovna delatnost „Inmolda“. Sa radom će se krenuti u poslednjem kvartalu ove godine i biće zaposleno 100 radnika.

"Alati se za sada kompletiraju u opštini Požege, a čim se osposobe zaposleni, to će se raditi i u novom poslovnom prostoru. Prostor je kompletno infrastrukturno

opremljen, kao i u Požegi i mogu reći da je idealan za našu proizvodnju. Ovde je nekada bila proizvodnja bravarskih delova, zavarivača, cevi i profila, a naša delatnost je proizvodnja robota i delova od plastike koji se koriste u autoindustriji, poljoprivredi, prehrambenoj i građevinskoj industriji. Većina proizvodnje se izvozi na tržište Evrope, Rusije, Bliskog Istoka, Afrike", kazao je Goran Janković, vlasnik kompanije Inmold.

Dualno obrazovanje koje se pokazalo kao veoma uspešan sistem u Požezi, stasava i u Priboju, tako da će učenici nakon srednjoškolskog obrazovanja biti osposobljeni za rad u kompaniji.

"Firma se brzo razvija, a od samog početka poslovanja u Priboju od 1. jula nismo imali problema sa radnicima. Bili su to bivši radnici FAP-a, a sa druge strane uvek stojim iza toga, da ko hoće, može da nauči, najbitnije je da ima želju da nauči da radi. Modeli obuke su se pokazali kao dobri i naši radnici se brzo osposobljavaju za rad u kompaniji", dodao je Janković.

Predsednik Opštine Priboj, Lazar Rvović, ističe da je odlično što u Srbiji postoji firma kao što je Inmold i velika je stvar kada takva jedna firma dođe u Priboj.

"Srećni smo bili kada su došli i prošle godine, a sada sa ovim proširenjem to je šansa za nova radna mesta i ostanak ljudi. Sa svim ovim, mi težimo da Priboj vratimo na mesto po kojem ćemo biti prepoznatljivi. U utakmici sa 180 opština u Srbiji mi ne možemo da se takmičimo na način što ćemo reći da smo blizu nekog velikog centra ili da se nalazimo na autoputu, ali smo se opredelili da sa kvalitetnom radnom snagom i znanjem pobeđujemo u toj utakmici", rekao je Rvović.

U industrijskoj zoni posluje sedam kompanija i zaposleno je 500 radnika, a nedaleko odavde kreće se sa izgradnjom modernog nemačkog pogona kompanije koja će proizvoditi auto delove i uposliti oko 400 radnika.

"U veoma kratkom roku ovde ćemo biti bogatiji za dosta novih radnih mesta, novih tehnologija i znanja. Tako da uz snažnu podršku predsednika Vlade RS uvek ćemo se boriti da u Priboju čujete samo dobre vesti", rekao je, narodni poslanik iz Priboja, Krsto Janjušević.

Danas

Karantin i strah od otkaza i neizvesnosti oborili promet u maloprodaji

April nagoveštaj teških meseci u trgovini

Iako je promet u maloprodaji od početka godine do kraja aprila zabeležio simboličan rast u odnosu na isti period lane, posledice pandemijske krize i te kako su osetili trgovci u svim sektorima.

Taj dobar rezultat je, tvrde analitičari, posledica rasta u prvom kvartalu, ali su već podaci o prometu u četvrtom mesecu pokazali oštar pad koji je bio i očekivan jer je kretanje građana bilo ograničeno, radno vreme marketa značajno smanjeno a tržni centri i pijace zatvoreni.

Takođe, stranih i domaćih gostiju gotovo da nije bilo, pa je i taj pad u turizmu u velikoj meri uticao na krajnji skor.

– Dodatni razlog za tako izražen pad prometa u maloprodaji tokom aprila, po realnoj stopi od 20,3 odsto je i činjenica da je u drugoj polovini marta došlo do pojačane tražnje posebno osnovnih prehrambenih proizvoda i te sakupljene zalihe smanjile su potrebu za dodatnim većim nabavkama. To je uslovalo i da se na godišnjem nivou, posmatrajući april ove u odnosu na april prošle godine, registruje pad od 18,6 odsto. Istina, gledajući kumulativno, prva četiri meseca ove u odnosu na isti period prošle godine, i dalje smo u pozitivnoj zoni od 2,2 odsto realno, ali je to

zahvaljujući posebno rezultatima iz prva dva meseca, pa i pojačane, veštačke tražnje iz druge polovine marta. Ipak, ta kumulativna, pozitivna stopa sigurno će se „istopiti“ kada se u računicu uključe podaci za maj i naredne mesece – kaže za Danas Saša Đogović, analitičar Instituta za tržišna istraživanja (IZIT).

Međutim, nisu svi sektori maloprodaje prošli isto iako je evidentno da su svi zabeležili manji broj kupaca.

Tokom aprila nije bilo više tako izražene potrebe za prehrambenim zalihama, a tržišni centri gde su prodavnice sa tekstilnom, tehničkom i ostalom neprehrambenom robom, bili su pod ključem. Istina, i da nisu, tražnja za tim proizvodima nije bila u fokusu potrošača.

– Tačno je da se najmanji pad osetio u kategoriji hrane, pića i duvana, ali je i taj segment tržišta u aprilu, u odnosu na prethodni mesec, bio „tanji“ za čak 13,3 odsto, što je isto „visok“ broj kao i kumulativan, meren u odnosu april ove prema istom mesecu prošle godine, koji se kreće oko 7,4 odsto. Najizraženiji pad je kod motornih goriva, na mesečnom nivou 28,8 odsto, kumulativno čak 35,3 procenta, što je takođe očekivano jer nije bilo međugradskih linija, saobraćaj je bio ograničen – objašnjava Đogović.

On dodaje da do kraja godine svakako očekuje opadanje maloprodajnog prometa.

Sliku će, u odnosu na ovogodišnji april, malo popraviti promet motornih goriva, jer je privreda kako tako profunkcionisala, međugradski i gradski prevoz su uspostavljeni a tokom jula biće povećan i domaći turistički promet.

– Već u maju verujem da će osetno da poraste tržište goriva i delom neprehrambenih proizvoda, tekstila i ostale robe jer su otvoreni tržišni centri. Ali, kako će se nedvosmisleno povećati broj nezaposlenih, ne očekujem da će maloprodajni promet značajnije da ojača. Građani će, ulazeći u susret tim kriznim vremenima, uz one koji će ostati bez posla, racionalnije trošiti, opreznije i ne očekujem da bi maloprodajni promet mogao da dosegne nivo iz prošle godine. Tim pre što će turistički promet, posebno broj inostranih gostiju ipak biti skromniji a on u velikoj meri generiše promet, tako da će do kraja godine u odnosu na 2019. dinamika u maloprodajnom prometu biti sigurno niža – zaključuje Đogović.

Posustajanje

Ekonomisti ne očekuju tako brzi oporavak kada je reč o izvozu, jer naši rezultati zavise od stranih partnera među kojima su najvećim delom zemlje Evropske unije. A one su i pre zdravstvene krize na našem kontinentu, zbog velike povezanosti sa proizvodnjom u Kini, osetile posustajanje privrede. To se odrazilo i na promet u maloprodaji, gde je već u martu zabeležen pad od 10,4 odsto u odnosu na februar, dok je u evrozoni još veći i iznosi 11,2 odsto. Najveći „minus“, kao i u Srbiji, zabeležen je u sektoru neprehrambenih proizvoda i goriva. Najveće stope upisale su Bugarska (18,1 odsto), Francuska (17,4) i Luksemburg (16,4 odsto).

Počela gradnja kineske fabrike guma, studije uticaja na životnu sredinu još nema

Da li je studija o proceni uticaja na životnu sredinu buduće fabrike guma u Zrenjaninu, morala da bude urađena pre početka izgradnje bilo kog objekta tog fabričkog kompleksa? Ili je dovoljno da građani čuju kakva će im sredina biti tek kada počnu da se grade proizvodni pogoni? Biolozi, pravnici, različite organizacije - sa jedne, i nadležni - sa druge strane, imaju različito viđenje.

Za projekat od nacionalnog značaja - kinesku fabriku guma, građevinske mašine na teren su izašle još prošle godine. A studija o proceni uticaja na životnu sredinu - tek se najavljuje.

Skoro sto hektara zemljišta nadomak Zrenjanina, koje je grad poklonio kineskom investitoru, već godinu dana okružuje visoka ograda. Na ovom mestu će nići najveća fabrika pod krovom u Srbiji, mesto gde će se, prema najavama čelnika države, proizvoditi 13 miliona automobilskih guma godišnje.

Da će fabrika doneti ogromnu korist Srbiji, rekao je predsednik države. Za Zrenjanince glavno pitanje i dalje je - šta će ona doneti njihovoj životnoj sredini.

"Fabrika guma, znači gumara, nešto što je odmah asocijacija na prljavu tehnologiju. Ne kažem da mora da bude tako, ali se svako normalan ko hoće da obezbedi golu egzistenciju ljudi mora zapitati kakvi su rizici koji to prate. Potpuno smo ubeđeni da je i za onu ogradu morala da već bude neka procena", kaže Zorica Radišić iz NVO "Građanski preokret".

Za grad u kom je 16 godina voda zabranjena za piće, ovo pitanje ima posebnu težinu. Ipak, kada su prošle godine tražili procenu uticaja na životnu sredinu, odgovor je bio da će ona uslediti u kasnijim fazama. Sada je Grad oglasom u lokalnom listu zainteresovanu javnost pozvao da kažu da li misle da je ta procena potrebna za izgradnju pomoćnih objekata buduće fabrike, za šta su tokom vanrednog stanja izdali i građevinsku dozvolu.

"Ima mnogo pokreta koji su dan i noć tražili tu dokumentaciju i uložili mišljenje. Ja nigde nisam videla da je neko afirmativno ocenio tu buduću nameru", dodaje Radišić.

Tačno 215 dopisa stiglo je na adresu gradske uprave u Zrenjaninu, ali su oni proglašeni neosnovanim, jer se tiču proizvodnih pogona, a ne objekata za koje je investitor tražio dozvolu,

objašnjenje je zrenjaninske uprave. Takvo objašnjenje nije prihvatljivo za Regulatorni institut za obnovljivu energiju i životnu sredinu (RERI), koji je od nadležnih u Pokrajini tražio i poništenje izdate građevinske dozvole.

"Izgradnja i realizacija jednog ovakvog projekta podrazumeva izgradnju pratećih objekata i prethodnih radova koje je investitor već počeo da sprovodi, a koje ne bi sprovodio da nema nameru da gradi onaj glavni objekat, dakle fabriku guma. Procena uticaja je morala biti urađena na samom početku", objašnjava Jovan Rajić iz RERI.

Da investitor krši propise, a uz prećutnu podršku grada, pokrajine i države, stav je te organizacije. S druge strane, u Pokrajinskom sekretarijatu za energetiku, građevinarstvo i saobraćaj za N1 navode da je, po njima, ispoštovana zakonska regulativa.

O faznoj izgradnji fabrike guma u Zrenjaninu, komentar gradonačelnika nismo dobili. S druge strane, u kompaniji Mašinoprojekt kopring iz Beograda, koja je ovlašćena da u ime investitora - "Linglong International Europe", predaje dokumentaciju neophodnu za dobijanje građevinske dozvole, saznajemo da će se uskoro na tronedeljnom javnom uvidu naći dve studije o proceni uticaja na životnu sredinu.

Jedna uoči izgradnje proizvodnih pogona o kojima je grad ponovo, oglasom u lokalnom listu, pozvao građane da se izjasne do 15. juna i druga za poslednju fazu radova, o kojima će zainteresovana javnost tek čitati u novinama.